

Tento celok sa venuje tomu, ako vnímame seba a iných ľudí. Zamýšľame sa nad tým, čo pre jednotlivcov znamená pojem identita a zdôrazňujeme hodnotu rozmanitosti. V metodickvej príručke nájdete tipy a otázky, ktoré vám pomôžu viesť skupinovú diskusiu.

Témy

Domnienky; identita; predsudok; rozmanitosť (kultúrna, rodová, náboženská, etnická)

Cielová skupina

Učebný celok 1 bol navrhnutý pre študentov vo veku od 13 rokov. Online nástroj sa zameriava na témy, ktoré môžu študenti skúmať na úrovni zodpovedajúcej miere ich poznania a skúseností. Jednotlivé lekcie sa delia na:

● jednoduché → ● ● hĺbkové → ● ● ● komplexné.

Pomôcky

Študenti:

prenosný počítač/tablet/smartfón

slúchadlá

pripojenie na internet

papier

pero

(bezplatný) študentský používateľský účet

alebo

Učiteľ:

projektor s možnosťou prehrávania zvuku

pripojenie na internet

Štruktúra

Tento učebný celok pozostáva z troch blokov (lekcií). Každý blok je rozdelený na kroky. K vybraným krokom sú priradené tipy a otázky, ktorými je možné doplniť príslušné lekcie. V metodickvej príručke nájdete tipy k jednotlivým blokom v sekcii označenej ako Štruktúra.

Lekcia

Téma

Trvanie

Zhrnutie

Domnienky

30-50 min.

Študenti skúmajú, ako si o niekom alebo o niečom vytvárajú domnienky.

Identita

30-50 min.

Študenti uvažujú o tom, že identita každého z nás sa skladá z viacerých častí.

Predsudky

30 min.

Študenti skúmajú úlohu, ktorú zohrávajú predsudky. Zameriavajú sa na to, čo je na ľuďoch zjavné a čo nie je viditeľné, ako aj čo chcú alebo nechcú o sebe prezradiť.

Študenti budú premýšľať o domnienkach, ktoré si vytvárajú o tom, čo vidia. Zároveň budú uvažovať o tom, že čím väčšiu časť obrazu vidia alebo čím viac o určitom človeku vedia, tým viac si uvedomujú, že naše domnienky sú často založené iba na veľmi malom množstve informácií. Študenti sa zamyslia aj nad tým, že pri pohľade na jeden obraz si rôzni ľudia všímajú rôzne prvky a že svet okolo nás môžeme vnímať rozličnými spôsobmi. Študenti ešte nie sú oboznámení s témou predsudkov, ale na veľmi všeobecnej úrovni by už mali byť schopní posúdiť, ako ľudské vnímanie vedie k vzniku domnienok.

Ciele

- Študenti preskúmajú, čo sú domnienky.
- Študenti preskúmajú, ako si vytvárajú domnienky.

Úroveň

Štruktúra (30 – 50 minút)

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 5 min.	Úvod Čo vidím?	Diskusia v triede	Požiadajte niektorého zo študentov, aby nahlas prečítal úvodný text. Tým sa ubezpečíte, že všetci budú text čítať na rovnakej strane.
cca 5 min.	Krok 1 Domnienky	Samostatná úloha	Študenti opíšu vlastnými slovami, čo si predstavujú pod pojmom domnienka. K svojim pôvodným odpovediam sa vrátia na konci tejto lekcie.
cca 10 min.	Krok 2 Tajomný obrázok	Samostatná úloha	Vyzvite študentov, aby napísali, čo vidia na piatich po sebe nasledujúcich obrázkoch. Následne sa ukáže, že ide o ten istý obrázok – každý záber ho bude zobrazovať z väčšej vzdialenosti, až sa napokon ukáže „zo širšej perspektívy“. Študenti síce môžu hádať alebo sa pýtať, koho vidia na fotografii, ale nemali by ste ich tipy potvrdiť alebo prezradiť, kto títo ľudia naozaj sú, skôr, ako všetci odošlú svoje odpovede. Doplnujúce informácie o Rose Parksovej a Martinovi Lutherovi Kingovi (t. j. o ľuďoch na fotografii) nájdete na konci tohto kroku.
cca 10 min.	Krok 3 Zo širšej perspektívy	Diskusia v triede	Odpovede, ktoré študenti priradili ku každému obrázku v kroku 2, sa teraz objavia znova, pričom každá je očíslovaná od 1 do 5. Vyhradte si čas na diskusiu o zobrazených odpovediach. Zdôraznite, že žiadna z odpovedí nemôže byť nesprávna. Diskusiu môžete viesť aj pomocou nasledujúcich otázok : <ul style="list-style-type: none"> - Ako je možné, že každý z nás vidí iné veci? - Na čo ste sa zamerali, keď ste sa pozerali na jednotlivé obrázky? - Prečo sa vaše vnímanie menilo od obrázka k obrázku? - Čo spôsobovalo tieto rozdiely? - Spomeniete si na situáciu, keď sa váš pohľad na človeka zmenil po tom, čo ste sa naňho pozreli „širšou perspektívou“? - Čo môžeme urobiť, aby sme rôznych ľudí nevnímali skreslene?

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 10 min.	Krok 4 Na prvý pohľad	Samostatná úloha/práca vo dvojiciach	n/a
cca 5 min.	Krok 5 Skúška správnosti	Samostatná úloha/práca vo dvojiciach	Nasledujúce otázky môžu študentom pomôcť osvojiť si, čo sa dozvedeli: <ul style="list-style-type: none">- Ako sa snažíme opísať osobu, ktorú nepoznáme?- Čo si na druhých ľuďoch dokážeme všimnúť ihneď?- Čo je na nich na prvý pohľad ťažšie viditeľné?- Čo nám táto aktivita hovorí o domnienkach, ktoré si utvárame o iných ľuďoch?
cca 5 min.	Krok 6 Ohliadnutie	Samostatná úloha	Študenti sa vrátia k svojmu pôvodnému opisu pojmu domnienka a na základe novozískaných poznatkov o danej téme tento opis upravujú.

Lekcia 1.2 | Kto som?

Študenti sa budú zaoberať svojou vlastnou identitou. Budú sa zamýšľať nad tým, ktoré časti identity si volia sami, ktoré sú vrodené, a ktoré sa môžu v priebehu času meniť. Otázky a aktivity zahrnuté v tejto lekcii ponúkajú študentom príležitosť vnímať samých seba vo vzťahu k druhým ľuďom.

Ciele

- Študenti preskúmajú rôzne časti svojej vlastnej identity.
- Študenti sa zoznámia s fenoménom rozmanitosti ako prirodzenej časti sveta, ktorý ich obklopuje.

Úroveň

Štruktúra (30 – 50 minút)

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 5 min.	Úvod Kto som?	Diskusia v triede	Požiadajte niektorého zo študentov, aby nahlas prečítal úvodný text. Tým sa ubezpečíte, že všetci budú text čítať na rovnakej strane.
cca 5 min.	Krok 1 Odlišnosť	Samostatná úloha	Vyzvite študentov, aby na otázku odpovedali prostredníctvom kľúčových slov. Môžete si vyhradiť čas na spoločný brainstorming o rozličných skupinách, do ktorých ľudia patria. Návrhy môžu byť značne rôznorodé. Môžete sa tiež opýtať na rôzne roly, ktoré ľudia zastávajú (napr. rodič, učiteľ, sused a pod.) a tie potom buď zapisovať do zoznamu v poradí, v akom ich budú študenti pomenúvať, alebo ich zoskupiť do všeobecnejších kategórií (napr. rodina, povolanie, domov). Takýto brainstorming pomôže študentom pri nasledujúcom kroku.
cca 15 min.	Krok 2 Moja hviezda	Samostatná úloha/ skupinová diskusia	Študenti si vytvoria svoje osobné hviezdy tak, že na každý zo siedmich cípov napíšu názvy skupín, do ktorých patria, alebo roly, ktoré sú pre nich dôležité. Ubezpečte sa, aby si študenti tieto roly či skupiny nezamieňali s osobnými črtami, ako „vtipný“, „inteligentný“ či „lenivý“. Aby mohli v aktivite pokračovať, musia na hviezde vyplniť aspoň päť cípov. Následne študentov nechajte diskutovať o ich hviezdach v menších skupinách.
cca 5 min.	Krok 3 Reflexia	Samostatná úloha	Študenti sa ohliadnu za aktivitami, ktoré plnili v lekcii o identite.

Táto lekcia prepája otázky identity a predsudkov. Zaoberá sa tým, čo je a čo nie je viditeľné, ako aj čo sa o sebe rozhodneme prezradiť a čo nie. Skúmame v ňom tiež úlohu, ktorú zohrávajú predsudky.

Ciele

- Študenti sa zamerajú na to, ktoré časti identity človeka sú viditeľné, a ktoré, naopak, nie sú.
- Študenti sa zamyslia nad tým, čo sú ľudia ochotní o sebe prezradiť a čo nie.
- Študenti budú uvažovať o tom, akú úlohu môžu predsudky zohrávať v živote človeka.

Úroveň

Štruktúra (30 minút)

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 5 min.	Úvod Čo si všimame na druhých ľuďoch?	Diskusia v triede	Požiadajte niektorého zo študentov, aby nahlas prečítal úvodný text. Tým sa ubezpečíte, že všetci budú text čítať na rovnakej strane.
cca 5 min.	Krok 1 Prvé dojmy	Samostatná úloha	Na otázky, ktoré tu kladieme, nie je jednoduché nájsť odpovede a vyžadujú si reflexiu. Môžete uviesť aj osobný príklad, aby ste študentom pomohli so splnením zadania. Zaslané odpovede sa ostatným študentom nezobrazia.
cca 5 min.	Krok 2 Čo sa skrýva pod povrchom?	Samostatná úloha	Povedzte študentom, že tipy k tejto aktivite sa zobrazia po kliknutí na ikonu so symbolom „i“.
cca 5 min.	Krok 3 Ľadovec	Samostatná úloha/práca vo dvojiciach	Študenti si porovnávajú svoje odpovede vo dvojiciach. Dohliadnite na to, aby si navzájom vysvetlili, prečo tie-ktoré charakteristiky zoradili odlišne.
cca 10 min.	Krok 4 Predsudky v akcii	Samostatná úloha/ skupinová diskusia	Študenti si zvolia jeden výrok zo série citátov od mladých ľudí, ktoré sa dotýkajú problematiky predsudkov. Ide o citlivú tému, pretože študenti môžu vo svojich odpovediach vyjadrovať predsudky, pričom si neuvedomia, že môžu niekomu v skupine ublížiť. Bude vhodné na to upozorniť a vytvoriť priestor na diskusiu o tom, prečo ľudia považujú alebo nepovažujú určité výrazy za zraňujúce. V poslednom kroku tejto lekcie si študenti prečítajú jedno tvrdenie a budú o ňom diskutovať v skupinách. Požiadajte študentov, aby vysvetlili, aký postoj zaujali. Užitočným spôsobom, ako sa vžiť do pocitov študentov, keď skrývajú alebo odkrývajú určité časti vlastných identít, je nechať ich postaviť sa a fyzicky zaujať svoju pozíciu. Ak máte k dispozícii dostatok času, môžete tiež prediskutovať tie výroky mladých ľudí, s ktorými sa študenti stotožnia a pozornosť upriamiť aj na tie, ktoré si budú protirečiť.